

Centrum – poradenská služba žákům

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, § 6

Centrum

(1) Centrum poskytuje poradenské služby žákům se zdravotním postižením a žákům se zdravotním znevýhodněním integrovaným ve školách a školských zařízeních, žákům se zdravotním postižením a žákům se zdravotním znevýhodněním ve školách, třídách, odděleních nebo studijních skupinách s upravenými vzdělávacími programy, žákům se zdravotním postižením v základních školách speciálních a dětem s hlubokým mentálním postižením.

(2) Žákům základních škol speciálních a školských zařízení jsou poradenské služby centra poskytovány pouze v rámci diagnostiky a kontrolní diagnostiky, v odůvodněných případech i v rámci speciální individuální nebo skupinové péče, kterou nezajišťuje škola nebo školské zařízení, kde je žák zařazen.

(3) Činnost centra se uskutečňuje ambulantně na pracovišti centra a návštěvami pedagogických pracovníků centra ve školách a školských zařízeních, případně v rodinách, v zařízeních pečujících o žáky se zdravotním postižením.

(4) Centrum:

a) zjišťuje speciální připravenost žáků se zdravotním postižením na povinnou školní docházku a speciální vzdělávací potřeby žáků se zdravotním postižením a žáků se zdravotním znevýhodněním, zpracovává odborné podklady pro integraci těchto žáků a pro jejich zařazení a přeřazení do škol a školských zařízení a pro další vzdělávací opatření,

b) zajišťuje speciálně pedagogickou péči a speciálně pedagogické vzdělávání pro žáky se zdravotním postižením a žáky se zdravotním znevýhodněním, kteří jsou integrováni nebo kterým je stanoven jiný způsob plnění povinné školní docházky (§ 41 a 42 školského zákona),

c) vykonává speciálně pedagogickou a psychologickou diagnostiku a poskytuje poradenské služby se zaměřením na pomoc při řešení problémů ve vzdělávání, v psychickém a sociálním vývoji žáků se zdravotním postižením a žáků se zdravotním znevýhodněním, na zjištění individuálních předpokladů a vytváření podmínek pro uplatňování a rozvíjení schopností, nadání a na začleňování do společnosti,

d) poskytuje pedagogickým pracovníkům a zákonným zástupcům poradenství v oblasti vzdělávání žáků se zdravotním postižením,

e) poskytuje metodickou podporu škole.

Příloha č. 2 k vyhlášce č. 72/2005 Sb.

Standardní činnosti center

I. Standardní činnosti společné

1) Vyhledávání žáků se zdravotním postižením.

2) Komplexní diagnostika žáka (speciálně pedagogická a psychologická).

3) Tvorba plánu péče o žáka (strategie komplexní podpory žáka, pedagogicko-psychologické vedení apod.).

4) Přímá práce s žákem (individuální a skupinová).

5) Včasná intervence.

6) Konzultace pro zákonné zástupce, pedagogické pracovníky, školy a školská zařízení.

7) Sociálně právní poradenství (sociální dávky, příspěvky apod.).

8) Krizová intervence.

- 9) Metodická činnost pro zákonné zástupce, pedagogy (podpora při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu).
- 10) Kariérové poradenství pro žáky se zdravotním postižením.
- 11) Zapůjčování odborné literatury.
- 12) Zapůjčování rehabilitačních a kompenzačních pomůcek podle potřeb žáků.
- 13) Ucelená rehabilitace pedagogicko-psychologickými prostředky.
- 14) Pomoc při integraci žáků se zdravotním postižením do mateřských, základních a středních škol, instruktáž a úprava prostředí.
- 15) Všestranná podpora optimálního psychomotorického a sociálního vývoje žáků se zdravotním postižením v duchu tzv. ucelené rehabilitace (využívání prostředků pedagogicko-psychologických, léčebných, sociálních a pracovních), tj. zajištění komplexní péče zaměřené nejen na žáka s postižením, ale na celou jeho rodinu.
- 16) Vedení dokumentace centra a příprava dokumentů pro správní řízení.
- 17) Koordinace činností s poradenskými pracovníky škol, s poradnami a středisky výchovné péče.
- 18) Zpracování návrhů k zařazení do režimu vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- 19) Zpracování návrhů individuálních vzdělávacích plánů.
- 20) Tvorba, návrhy a nabídka speciálních pomůcek podle individuálních potřeb žáků.

II. Standardní činnosti speciální

- 1) Centrum poskytující služby žákům s vadami řeči, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením vzdělávajícím tyto žáky
 - a) logopedická diagnostika a depistáž poruch komunikace
 - b) zpracování anamnézy
 - c) zpracování programů logopedické intervence
 - d) aplikace logopedických terapeutických postupů
 - e) aplikace logopedických stimulačních postupů
 - f) aplikace logopedických edukačních postupů
 - g) aplikace logopedických reedukačních postupů
 - h) práce s žáky s potřebou logopedické péče nevyžadující úpravu vzdělávacího programu
 - i) péče o děti cizinců
 - j) řešení výchovných problémů
 - k) instruktáže pro zákonné zástupce a pedagogické pracovníky
 - l) vedení logopedických deníků
 - m) zpracování a vedení záznamů o individuální logopedické péči
 - n) tvorba didaktických a metodických materiálů pro rozvoj komunikace, tvorba pracovních listů
- 2) Centrum poskytující služby žákům se zrakovým postižením, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením vzdělávajícím tyto žáky
 - a) výcvik specifických činností u zrakově postiženého žáka a nácvik používání kompenzačních pomůcek
 - b) smyslová výchova zrakově postiženého žáka
 - c) rozvoj zrakových funkcí, zraková stimulace
 - d) propedeutika čtení a psaní bodového písma
 - e) propedeutika čtení a psaní zvětšeného černotisku, grafomotorické cviky
 - f) metodická činnost a příprava ke čtení a psaní zvětšeného černotisku
 - g) tyflografika
 - h) nácvik podpisu

- i) zraková hygiena
 - j) rozvoj matematických představ
 - k) rozvoj estetického vnímání zrakově postiženého žáka
 - l) nácvik orientace a samostatného pohybu zrakově postiženého žáka, nácvik sebeobsluhy
 - m) práce se speciálními pomůckami
 - n) informace o didaktických pomůckách pro zrakově postiženého žáka, zvukové a audiovizuální pomůcky
 - o) sociálně rehabilitační program
 - p) koordinace setkání zákonných zástupců a pedagogických pracovníků vzdělávajících zrakově postižené žáky
 - q) metodické vedení asistentů pedagogů, kteří pracují se zrakově postiženými žáky
- Všechna témata jsou spojena s nácvikem práce s vhodnými kompenzačními pomůckami podle věku žáka, typu a stupně postižení.
- 3) Centrum poskytující služby žákům se sluchovým postižením, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením vzdělávajícím tyto žáky
- a) budování a rozvoj komunikačních dovedností žáka
 - b) orální komunikace (logopedické techniky: výstavba mluvené řeči od hlásek po věty, náprava výslovnosti, posazení hlasu, rozvoj slovní zásoby, sluchová výchova, rytmizace, dechová cvičení)
 - c) vizuálně motorická komunikace (znakový jazyk, oční kontakt, jemná a hrubá motorika, mimika obličeje, polohy a postavení rukou, umístění v prostoru, pojmová a slovní zásoba ve znacích, stavba věty)
 - d) výcvik čtení s porozuměním
 - e) výcvik odezírání
 - f) kurzy znakového jazyka pro zákonné zástupce, pedagogické pracovníky, školy a školská zařízení
 - g) spolupráce s příslušným odborným zdravotnickým zařízením, klinikou ORL, která provádí operaci kochleárního implantátu, na speciálně pedagogické přípravě žáka na tento zákrok a participace na následné rehabilitaci
 - h) cvičení na posilování nepostižených smyslových funkcí
 - i) nácvik používání kompenzačních pomůcek
 - j) individuální a skupinové terapie pro zákonné zástupce vedené psychologem
 - k) rodinná terapie, krizová terapie, terapie pro neslyšící zákonné zástupce
 - l) instruktáže pro zákonné zástupce
 - m) sluchová výchova, zásady manuální komunikace, rozvoj motoriky dítěte, výstavba orální řeči, alternativních metod čtení, analyticko-syntetická metoda čtení, vedení pojmových deníků, řešení výchovných problémů, nácvik čtení s porozuměním, využívání kompenzačních pomůcek, příprava na operaci kochleárního implantátu apod.
 - n) nácvik činností pro vyšetření audiometrem a příprava na audiometrické vyšetření (dítě předškolního věku čeká v budoucnu audiometrické vyšetření sluchu u lékaře, které vyžaduje spolupráci dítěte; ve školním věku podstupuje žák toto vyšetření nejméně 1x ročně; aby bylo vyšetření objektivní, je dobré zvykat dítě na spolupráci s vyšetřujícím)
- 4) Centrum poskytující služby žákům s tělesným postižením, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením vzdělávajícím tyto žáky
- a) budování a rozvoj komunikativních, lokomočních, manipulačních a dalších dovedností žáků
 - b) vývojový screening, diagnostika zrání centrálního nervového systému, včasná diagnostika organického poškození centrálního nervového systému u dětí raného věku, využití metodiky Walter Strassmeier, Portage

- c) školní věk - metodika nácviku čtení a psaní (grafomotorika po obsahové a technické stránce, specifické metodiky nácviku psaní a čtení, alternativních metod čtení, atp.)
 - d) speciální nácvik práce s počítačem jako prostředkem komunikace a získávání informací
 - e) logopedická péče (využití speciálních metod, zejména augmentativní a alternativní komunikace, makaton, znak do řeči, sociální čtení)
 - f) využití některých specifických forem terapie, jako je např. arteterapie, muzikoterapie
- 5) Centrum poskytující služby žákům s mentálním postižením, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením vzdělávajícím tyto žáky
- a) metodika cvičení pro děti raného věku, Strassmeier, Portage, vývojový screening
 - b) smyslová výchova dětí předškolního věku s mentálním postižením
 - c) rozvoj hrubé a jemné motoriky, nácvik sebeobsluhy a sociálních vztahů
 - d) rozvoj estetického vnímání
 - e) hudební činnosti, výtvarné a pohybové činnosti
 - f) příprava na zařazení do výchovně vzdělávacího procesu
 - g) rozvoj grafomotoriky, systematický rozvoj slovní zásoby, systematický rozvoj dílčích výukových funkcí
 - h) logopedická péče se zaměřením na alternativní a augmentativní komunikaci, piktogramy, znak do řeči, komunikační tabulky, sociální čtení a počty
 - i) netradiční formy výuky žáků s mentálním postižením
 - j) nácvik prvního čtení a čtení hůlkového písma
 - k) hůlková písanka; psaní hůlkovým písmem, využití počítače nebo psacího stroje
 - l) alternativní formy čtení
 - m) využití arteterapie a muzikoterapie
- 6) Centrum poskytující služby žákům s poruchami autistického spektra, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením vzdělávajícím tyto žáky
- a) domácí program - rozvoj funkční komunikace, sociálních dovedností, pracovních návyků, sebeobsluhy, volnočasových aktivit, eliminace problémového chování, práce s rodinou
 - b) příprava na zařazení do výchovně vzdělávacího procesu a vzdělávání žáků s poruchami autistického spektra
 - c) uplatňování metodiky strukturovaného učení, aplikované behaviorální analýzy a jiných; metodické vedení zaměstnanců ve školství, spolupráce s rodinou, konzultace s ostatními účastníky péče
 - d) osvětová činnost
 - e) spolupráce se školskými zařízeními a ostatními účastníky péče, semináře, konzultace
 - f) rodičovské skupiny
 - g) instruktáž, podpurná skupina, řešení výchovných problémů, sourozenecké vztahy apod.
 - h) nácvik funkční komunikace, sociálního chování a zvládnání náročného chování
- 7) Centrum poskytující služby žákům hluchoslepým, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením vzdělávajícím tyto žáky použijí se standardní činnosti speciální podle typu zdravotního postižení žáka
- 8) Centrum poskytující služby žákům s více vadami, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením vzdělávajícím tyto žáky použijí se standardní činnosti speciální podle typu zdravotního postižení žáka